nani..

యుగోల

పాలపర్తి ధనరాజ్

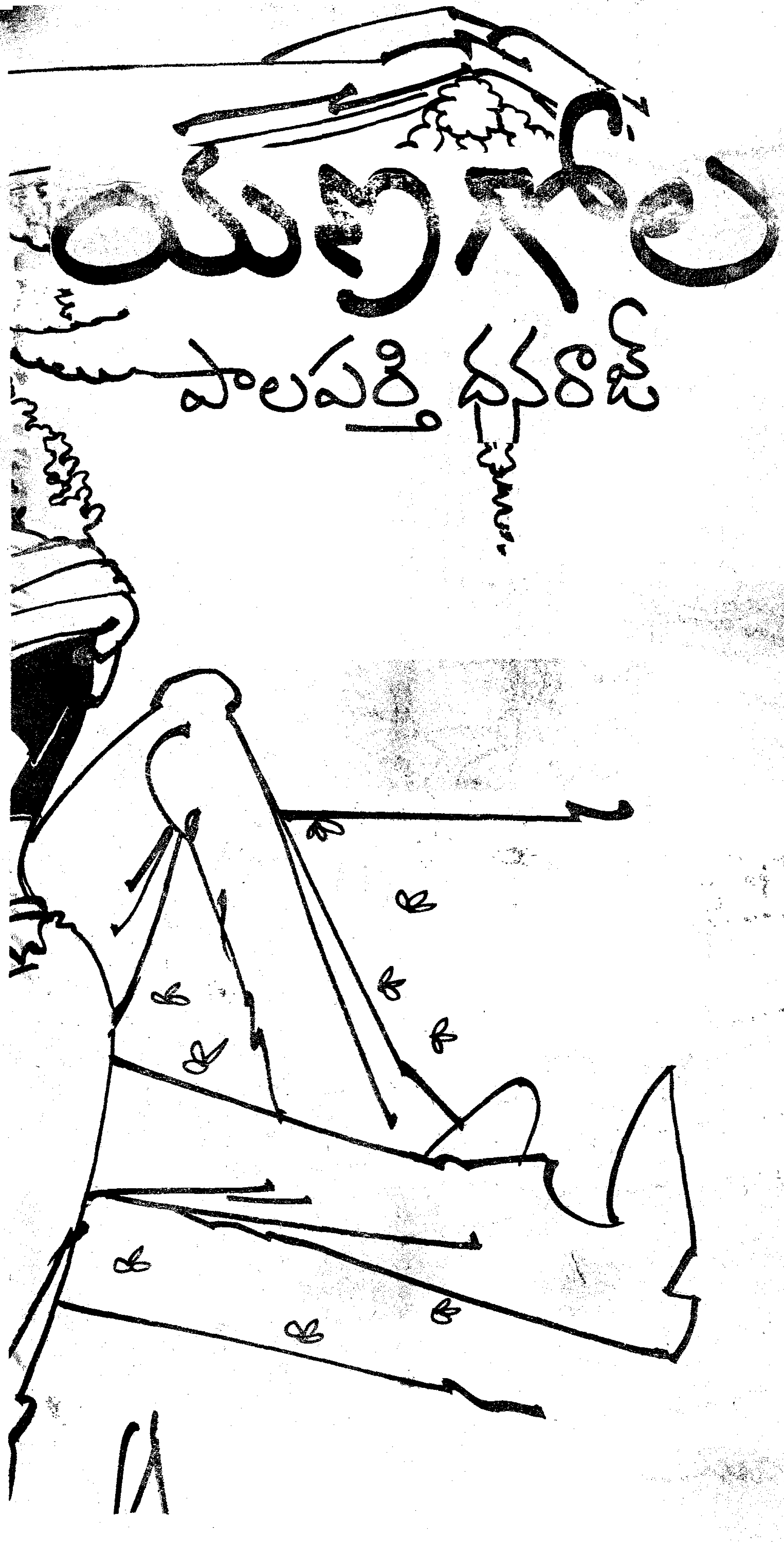

అమ్మణ్ణిని అమ్మ లక్కలు లోపలికి తోసి తలుపు వేశారు. తలుపు శబ్దం విన్నా గాని విననట్టు సిగరెట్టు ఇంకో దమ్ము అతి కష్టం మీద లాగి కుర్చీలోనే కూర్చున్నాడు సత్యనారాయణమూర్తి. [illegible] అతని ముద్దు పేరు యస్. యన్. [illegible] సాహిత్య, సినిమా ప్రభావం అతని మీద ఎక్కువగా పనిచేయడం వల్ల— సినిమాల్లో రాజబాబు, శోభన్ బాబు, మోహన్‌బాబు, హరిబాబు, గిరిబాబు వగైరాల ప్రభావం ఉండి అందరి చేత 'యణ బాబు' అనిపించుకోవాలని కోరిక. అతని పట్టుదలి ఆఫీసులో చేరిన అర్నెల్లకు పండింది. నిజానికి యణబాబుకి సిగరెట్టు తాగే అలవాటు లేదు కాని "తొలిరాత్రి" ప్రతి సినిమాలోను, కథలోను, నవలలోను హీరో సిగరెట్టు గుప్పు గుప్పుమని పాసెంజరు ట్రెయిను పొగలా గుప్పుతుంటాడు. అయితే వాళ్ళు కాల్చేది 'త్రిఫైవ్స్' అయినా తను మాత్రం డక్కన్ వెలిగించాడు. ఘాటుందేమో డక్కన్ డొక్క చించేస్తుంది.

గది అలంకరించబడింది. పట్టు పరుపు పాన్పు మీద మల్లెపువ్వులు. అగరొత్తుల కమ్మని వాసన. దేశంలోని అనేక మధ్య తరగతి కుటుంబాల్లో ఒక సెక్షను కాబట్టి సామాన్యమైన స్వీట్లు మీద రెండు మైసూరుపాకులు, డిటో సున్నుండలు. డిటో బూందీలడ్లు. ట్యూబ్‌లైటు కాంతిలో గది దేదీప్యమానంగా వెలుగుతోంది. మహారాజా ఇండ్లలో ఉండే "షాండిలియరే" తక్కువ!

అమ్మణ్ణి అడుగుల సవ్వడి కోసం చెవులు రిక్కించి తీవ్ర ప్రయత్నం చేశాడు. కుదరలేదు. లాభం లేదనుకుని సగం సిగరెట్టుని ఇక భరించ లేక పడేసి కాలుతో తొక్కి, అమ్మణ్ణి కేసి చూశాడు. సిగ్గుతో తలవంచుకుని నుంచుని ఉంది.

బొటనవేలితో నేలమీద రాస్తుందేమోనని చూశాడు. కొంగు అంచు వేలికి చుట్టి సుతారంగా నోటితో కొరుకుతుందేమో చూశాడు. ఏమీలేదు!

'పల్లెటూరి ఇడియట్— ఎక్కడికి పోతాయి మోటుబద్దులు. కాస్తంత ఎటికెట్, మేనర్స్ ఉండొద్దూ. ఇదివరకెవరో సినిమాలో కంట్రాక్టరన్నాడు. పొద్దస్తమానం తిని తొంగుంటే మడిసికీ పశువుకీ తేడా ఏటిటి? కాస్తంత కళా పోసముండాలి' అని. నిజమే! తనే నెమ్మదిగా నేర్పుకోవాలి. నేర్పినా ఈలోగా అన్నీ అయిపోతాయి గాని, ఈ రోజు రాదు కదా. హతవిధీ!' అంటూ వాపోయాడు.

ఎన్. టి. ఆర్. లా పంచె కొంచెం తీసి లాల్చీ కుడిపక్క జేబులో పెట్టుకుని మెల్లగా అడుగులేసు కుంటూ అమ్మణ్ణిని సమీపించి రెండడుగుల దూరంలో ఆగాడు. ఆమె చేతుల వంకా, మొఖం వంకా, ఆ తరవాత తన కాళ్ళవంకా చూసుకున్నాడు.

"వంగి నమస్కారం చేయదే! అలనాటి కన్నాంబ, కాంచనమాలల దగ్గర నుండి వాణిశ్రీ ప్రభల దాకా మొదటి రోజు భర్త పాదాలకు నమస్కారిస్తారే. ప్రముఖ రచయిత్రుల నవల్సు అన్నింటి లోనూ 'తొలిరాత్రి' నమస్కారం ఉంటుందే! ఈ [illegible]మేమిటి—ఉలకదు, పలకదు?'

"నేను ఇలా చెయ్యమని చెప్తే . . . ఎలా

చెయ్యాలని డెమాన్‌స్ట్రేట్ చెయ్యమంటే మళ్ళీ తను లేవలేదు."

త నమకున్నదేమిటి? . . . . జరుగుతున్నదేమిటి. అన్నింటిలో అలా రాసున్న మాటేమిటి?

"సరే, ఎడ్జస్ట్‌మెంటు కంటే జీవితంలో ఉన్నత [illegible] జరుగుతుంది.

సుతారంగా అమ్మణ్ణి చేయి పట్టుకున్నాడు. పట్టుకుని ఛాతీ విరుచుకుని రెణ్ణిమిషాలు మవునంగా ఉన్నాడు.

రెండు క్షణాలు నిశ్శబ్దం. . .

"ఏమండీ! మీరే నా పెన్నిధి, నా సర్వస్వం. మీ హృదయంలో నాకు రవ్వంత చోటియ్యండి. అదే నాకు పది వేలు. ఈ నా నికృష్ట జీవితానికి ఇంతకంటే కావలసిం దేముంది." సన్నగా నీళ్ళు కారుతున్నాయి అమ్మణ్ణి కళ్ళల్లోంచి.

ఛాతీ మీద ఆనుకున్న అమ్మణ్ణి జుట్టు నిమురుతూ "ఛ. ఛ. . . . ఏడుస్తున్నావా. తప్పు వూరుకో. జన్మ జన్మలకి వేరు చేయలేని బంధం ఈ నాడు మనకి పడింది. ఇది నా పూర్వ జన్మ సుకృతం. లే. లే. . . ఏడవకూడ దీ సమయంలో." బుజ్జగించాడు.

"కన్నీళ్ళు కావండీ ఇవి. ఆనంద బాష్పాలు.

"ఏంటండీ కళ్ళు మూసుకున్నారు? తలనొప్పా? అమృతాంజనం రాయనా. అలా ఉన్నా రేమిటి?" అమ్మణ్ణి అడుగుతోంది.

ఉలికి పడి కళ్ళు తెరిచాడు.

ఇదంతా వూహా?

'తలనొప్పిట. తలనొప్పి. వెధవ మాటలూ, ఇదీనూ. ఇంకా నయం. . . చెప్పలేదు కాదు. ఈ పాటికి ఇంజక్షను ఇచ్చిండును. ఎలా బిహేవ్ చెయ్యాలో తెలీదు. పైగా తొలి రాత్రి. ఏదైనా మంచి దేశవాళీ తెలుగు సినిమా, సెంటిమెంటల్ తెలుగు పిక్చరు చూపించి నెమ్మది నెమ్మదిగా నేర్చుకోవాలి.' అంటూ నెమ్మది నెమ్మదిగా మంచం కేసి నడిపించుకుంటూ వెళ్ళాడు.

● ● ●

రమణబాబు మీద సాహిత్య—సినిమా ప్రభావం చాలా ఎక్కువగా ఉంది. కలని ఉద్దేశ్యంతో నవల్నూ సినిమాలనూ రాసేది, తీసేది మనుష్యులే కాబట్టి వాస్తవానికి దూరంగా వెళ్ళరని ఒక గట్టి నమ్మకం. అదీకాక బి. ఎ. తప్పిపోయి ఖాళీగా ఉన్న రెండు సంవత్సరాలూ ఎడా పెడా అన్ని రకాల నవల్నూ చదివేశాడు. సినిమా చెత్తా చెదారం అంతా చూసేశాడు. అలా నవలల్లో ఉండని మనుష్యు లంటే రమణబాబుకి తగని చిరాకు. అయితే వాటిల్లోని చేదు నిజాలు, నగ్న సత్యాలు ఒంట బట్ట లేదు. అదృష్టవశాత్తూ వాస్తవంలో బతికే అమ్మణ్ణి తన జీవిత సహచరిణిగా దొరికింది.

"అమ్మణ్ణీ! జీవన పోరాటంలో నిత్యమూ మునిగి తేలుతూ ఉంటున్న మనకు, మన మనసులకు వికాసం, చైతన్యం [illegible] అంటే, స్థల మార్పు అవసరం. అప్పుడే మన మనసులు నిత్య నూతనంగా భవిష్యత్తు కోసం బంగారు కలలు కంటూ ఉంటాయి. అదే లేకపోతే [illegible] జీవితాలకు అర్థం లేదు. అందుకే మన

> దారిద్ర్యం మనిషికి ఎన్నడు అవమాన కరంకాదు. కాని దరిద్రం నుండి తప్పించుకొనడానికి ప్రయత్నించక పోవడం [illegible]
>
> — [illegible]

మలా నూతన దంపతులు హనీమూన్‌కి వెళుతున్నాం" అన్నాడు ఒక రోజు.

"ఏమండీ! నా కేదో భయంగా ఉందండీ" అంది అమ్మణ్ణి.

"పిచ్చిదానా! నేను తోడూ నీడా నీ తోనే ఉంటాగా."

"అది కాదండీ. ఏమిటో మాటలు. నిన్న మొన్న ఆఫీసులో పనెక్కువయి ఆలస్యంగా వచ్చినప్పుడే అనుకున్నాను ఇలాంటి దేదో జరుగుతుందని. ఉండండి, కొంచెం విస్మరణం తగ్గుదుకు కాపీ, రేప్పొద్దున్నే అల్లం రసం కషాయం చేసి ఇస్తాను."

తల పట్టుకు కూచున్నాడు రమణబాబు. 'తను మాట్లాడిందాంట్లో తప్పేముంది? కథ లన్నింటి లోనూ అన్ని జంటలూ ఇలానే మాట్లాడుకున్నట్లు రాస్తారుగా. బి. ఎ. లో తను చదివేటప్పుడు 'ఇండియన్' కాన్‌స్టిట్యూషన్ థియరీ ఎండ్ ప్రాక్టీస్' అని తీసేసి 'సినిమా నవల్ల పర్యవసానం, సంభాషణలు థియరీ ఎండ్ ప్రాక్టీస్' పెడితే బాగుండును.

పరుగెత్తి లోపలికి పోబోతున్న అమ్మణ్ణిని ఆపుజేసి, "అది కాదమ్మణ్ణీ! నూతన దంపతులు అలా సరదాగా హనీమూన్‌కి వెళ్ళొద్దాం."

"ఇప్పుడు మన కేం తక్కువైందని" అంది విస్మయంగా

"తక్కువైందని కాదు—ఇంకా ఏదో ఉందని వెళతారు,"

"ఎక్కడి కండీ—మా పుట్టింటికా?"

"ఏ కాలం నాటి దానవే, చిట్టీ. అణు యుగం, జనతా యుగం, తుఫాను, ఉప్పెన, వరద యుగం, 'జయ'ం యుగం, స్కామ్‌ల యుగం, రేప్ల (రేప్స్) యుగం — అన్నీ ఇలా మారుతున్నా కాని నువ్వు నీ పుట్టిల్లు సంత వదలవేం?" స్వగతం చాలించి...

"హైదరాబాదు వెళదాం."

"అంత దూరం ఎందుకండీ, ప్రయాణం ఎక్కువ, మీకు సెలవు దండగ. పైగా ఖర్చు."

"పోనీ అంతర్వేది వెళదాం."

"మీ కన్నీ వేళాకోళాలే, నే నిప్పుడేమన్నానని—"

"లేకపోతే, ఇంటి పక్కనున్న వూరు కెవరైనా వెళతారా హనీమూన్‌కి. యాంత్రికంగా జరిగే మన జీవితాలకి చైతన్యం, మార్పు రాగల ప్లేస్‌కి వెళ్ళాలి." మవునంగా వింటూంది అమ్మణ్ణి.

"అమ్మణ్ణీ! నువ్వు నా ప్రేమ జ్యోతివి—నీ ఆనందమే నా కానందం. . . నా జీవితాని కో అర్థం కలిపించావు—నీ కంటి వెలుగులో కలకాలం నే నుండిపోవాలని ఆ భగవంతుణ్ణి ప్రార్థిస్తున్నాను. . ." అని లాలనగా కౌగిలించుకో బోయాడు.

"ఆఁ భలే గుర్తు చేశారండీ. ఉండండి. ఇప్పుడే దేవుడి ప్రసాదం తీసుకొస్తాను." హోటల్

రమణబాబు స్థాణు వయాడు. . .

● ● ●

నాంపల్లి స్టేషన్‌లో దిగా రిద్దరూ. హోటల్ ఇంపీరియల్‌లో ఒక రూమ్ తీసుకుని, మధ్యాహ్న భోజనం కానిచ్చి, తాపీగా మూడు గంటలకు రెస్ట్ తీసుకున్నారు.

నాలుగు గంటలకి నీట్‌గా తయారయి బయట కొచ్చారు. నాంపల్లి చౌక్ మహారద్దీగా ఉంది. హడావుడిగా తిరిగే సిటీ బస్సులు, టాక్సీలు, ఆటోలు, రిక్షాలు, సైకిళ్ళు, లారీలు—వీటన్నిటితో కళకళ్ళాడుతుంది. వాటన్నిటినీ చూసి ఆశ్చర్య పోయింది అమ్మణ్ణి. అమ్మణ్ణి కింకా 'ఆశ్చర్యం' కలిగించిన విషయం అమ్మాయిలు బెల్‌బాటమ్‌లు, లుంగీలు, ఆడా మగా చొక్కా పట్టీలు వేసుకుని తిరగడాలు, అనేక రకాల ఫాషన్లు—మతి పోయేలా చేశాయి. ఎవరో అమ్మలక్కలు చెపితే వినడమే కాని, ప్రత్యక్షంగా ఇలాంటివి చూడలేదు. ఆ మధ్య హరికథా కాలక్షేపానికి వెళ్ళినప్పుడు దానికి ముందు రాజకీయ నాయకుడి స్పీచ్‌లో కొన్ని విషయాలు వినింది హైదరాబాదు గురించి. అంతే, అంతకు మించి తెలీదు.

రమణబాబు మొదటగా టాంక్‌బండ్‌కి తీసుకెళ్ళడానికి నిర్ణయించాడు. సిటీ బస్సులో ఆ రైమ్‌లో వెళ్ళడం, అందులో కొత్తగా పెళ్ళయి, జనం మధ్య తొక్కిసలాటలో ప్రయాణం చెయ్యడం రమణబాబుకేమాత్రం ఇష్టంలేదు. అందుకే ఆటోలో ప్రయాణం పెట్టాడు. పబ్లిక గార్డెన్స్, రవీంద్ర భారతి, లక్‌డీకా పూల్, ద్వారకా హోటల్, టెలిఫోన్ ఎక్స్ఛేంజి, ఎ.జి. ఆఫీసు, సెక్రటేరియట్, ఎల్. ఐ. సి. బిల్డింగ్, హోటల్ సరోవర్—ఇండియన్ న్యూస్ రీల్లా చూపించేస్తున్నాడు. న్యూస్ రీల్లో ఇండియా చాలా అభివృద్ధి చెందినట్లు కనిపించినట్లు అమ్మణ్ణికి ఆంధ్రప్రదేశ్ బాగా అభివృద్ధి చెందిన రాష్ట్రంలా కనిపించింది.

టాంక్‌బండ్ దగ్గర దిగి ఇద్దరూ నడవడం ప్రారంభించారు. ఇంతలో కొంప అంటుకున్నట్లు 'వల్లీ, వల్లీ' అని అరుచుకుంటూ వేరుశనక్కాయల వాడొచ్చాడు. వాడసలే వుడల్లు. అందులో కొంచెం మెత్తగా, కొత్తగా, బెరుగ్గా కనిపించిన వాళ్ళని చూస్తే ఎల్. ఐ. సి. ఏజెంటులా పట్టుకుంటాడు. రెణ్ణిమిషాల అవిరామ కృషితో వాడే నెగ్గి తలో పావలా కాయలు పొట్లాలు కట్టిచ్చాడు.

రమణబాబు సుతారంగా వాటిని తినడం ప్రారంభించాడు. అమ్మణ్ణి కవి ఏ మాత్రం ఇష్టంగా లేవు. వేరుశనక్కాయలు కొట్టుకునే తినాలి కాని, వలిచి రెడీగా గింజల్లా ఉన్నవి తినడం తన కేమాత్రం నచ్చ లేదు. చుట్టు పక్క లుండే చాలా జంటలు స్టైల్‌గా ఒక్కో గింజే నములుతూండడం వల్ల తనూ తినక తప్పింది కాదు.

హుసేన్ సాగర్ నిర్మలంగా ఉంది. ఎడం పక్క దూరంగా ఎత్తుగా నౌబత్ పహాడ్, దాని పక్కనే టెలిఫోన్ ఎక్స్ఛేంజి భవనం, కుడి పక్క దూరంగా బేగంపేట ఎయిర్‌పోర్టు నుంచి లేస్తున్న విమానం, నది అంచు వెంబడే ఉన్న రైలు పట్టాల మీద చిన్నగా కదులుతూన్న రైలు చాలా ఆహ్లాదకరంగా ఉన్నాయి.

తను వెనగ్గా రయ్ రయ్ మని సిటీ బస్సులు, ఆటోలు, అన్ని రకాల వాహనాలు వెళుతున్నాయి. అందులో చాలామందికి పని తక్కువ, హడావుడి ఎక్కువ. పైగా రెణ్ణిమిషాలు అక్కడ పరిశీలిస్తే అందరితోపాటు తనూ స్పీడ్‌గా వాళ్ళని ఓవర్ టేక్ చెయ్యాలనే తపన ప్రతి వాళ్ళకూ కనిపిస్తుంటుంది.

అమ్మణ్ణి అన్నిటినీ విడ్డూరంగా చూస్తూంది. యణబాబు లాలనగా భుజం చుట్టూ చెయ్యి వేసి, "అమ్మణ్ణీ! ఆ నీలాల సరస్సులో మల్లెపువ్వు లాటి నావలో మనిద్దరం కూర్చుని, అలా—అలా హాయిగా తిరిగొస్తే ఎలా ఉంటుంది?" అన్నాడు.

అమ్మణ్ణి ఉలికి పడి, "అమ్మో, మన మిద్దరమే? ఒంటరిగా. నాకు భయం, బాబూ! నేను చచ్చినా రాను" అంది.

"ఛీ—ఛీ దీన్నడగడమే బుద్ధి తక్కువ. వెధవ చావు కబుర్లూ ఇదీనూ. దీని లాంటి వాడెవడో వొకటికి శుభం పలకరా అంటే ఏదో అన్నట్టు—ఛీ ఛీ. . ," మనస్సులో మహమ్మద్ అలీ బాక్సింగ్ షాట్సు రెండు రెండు చెంపల మీదా వేసుకున్నాడు.

చీకటి పడిం తరవాత తీరిగ్గా 'కామత్' లో భోజనం చేసి 'శ్యాం'కి వెళ్ళి సినిమా చూసొచ్చారు. సినిమా హాల్లో యణబాబు నవ్వు లేం ఉడకలేదు.

● ● ●

మరునాడు చార్మినార్, జువలాజికల్ పార్కు. సాలార్జంగ్ మ్యూజియం చూశారు. ఆ రాత్రి ఆబిడ్స్ సాగర్‌లో మంచి దేశవాళీ తెలుగు పిక్చర్ చూపించాడు. అనాథ హీరో, జరీ హీరోయిన్ ప్రేమించుకున్నారు. అన్ని రకాలుగా మాట్లాడుకున్నారు, ఆ తరవాత డ్యూయెట్లు పాడుకున్నారు. అన్నింటిలో ఆమె తారైతే హీరో చంద్రుడు; ఆమె పువ్వైతే హీరో తుమ్మెద; ఆమె కలువపువ్వు; అతను చందమామ. . . అన్నీ ఇలా ఉన్నాయి. ఆ తరవాత అనివార్య కారణాల వల్ల ఎడబా టౌస్తుంది. చాలా బరువు డైలాగులు. చివర తప్పదు కనక ఇద్దర ఏకమయ్యారు. అన్నీ వివరంగా అమ్మణ్ణికి వివరించాడు. ఆ హీరోయిన్ అమ్మణ్ణే అన్నాడు తనే ఆ హీరో అన్నాడు. మిగతా కారక్టర్లని పట్టించుకోవద్దన్నాడు. అన్నీ మవునంగా వింది.

మూడో రోజున ప్రత్యేకంగా గోల్కొండ ప్రోగ్రామ్ వేశాడు. అలనాటి వైభోగాలు, భారతీయ సంస్కృతి, గుర్రపుశాల, రామదాసుని చెర బట్టిన స్థలం, చప్పట్ల వింత అన్నీ చరిత్రాత్మకంగా వర్ణించి తెలియజెప్పాడు.

ఆ రాత్రి హోటల్ రూమ్‌లో. . .

"చూశావా, అమ్మణ్ణీ! మన జీవితాల్లో నిండు పున్నమి వసంతాలు ఇటువంటి వెన్నో రావాలి. ఆ రోజే మన జన్మ సార్థకం అవుతుంది. నీవు, నేను చెరి సగమై, చెరో చక్రమై జీవన రథాన్ని నడిపిద్దాం. అంతే కాదు. . ." అని ఇంకా ఏదో చెప్పబోయేంతలో. . . "ఏమండీ, రథం అంటే గుర్తొచ్చింది. దసరాకి బొమ్మల కొలువులోకి రకరకాల బొమ్మలు, గుర్రాల, బండ్లు అన్నీ కావాలండీ. అన్నట్టు రేపెళ్ళేటప్పుడు పూతిక చీపురు, కొండ చీపురు తీసుకొచ్చుకోవాలి, ఏం? మరే, గ్లాసులు, గిన్నెలు, ప్లేట్లు

> **దారిద్రం పంచేంద్రియాలకు అతీతమైన జ్ఞానానికి దోహదం చేస్తుంది.**
>
> — జర్మన్ సామెత

పెట్టుకోవడానికి అదేదో స్టాండు ఉంటుందిట— అదొకటి కొనాలండీ. ." . తొంభై తొమ్మిదో సారి తల పట్టుకున్నాడు యణబాబు. తన ఆలోచనలు, అభిరుచులు ఏమిటి? దీని నేలబారు ఆలోచన లేమిటి? భావుకత కథ లన్నింటిలోనూ కనిపిస్తుంది. మరి, తనకి అందడం లేదేం? మరిలా మాట్లాడుకోరా?

ఆ రాత్రి తెల్లార్లూ కథలు, వర్ణనలు, భావుకత, సినీ సన్నివేశాల్లో సున్నితమైన వేషాలు అన్నీ చెప్పాడు.

* * *

తెల్లారింది మరునాడు.

"చూడమ్మణ్ణీ! నువ్విక్కడే ఉండు. సాయంకాలం రైలెక్కాలంటే కనీసం ఇప్పుడన్నా రిజర్వేషన్ చెయ్యకపోతే దొరకవు. అస లిప్పుడే అనుమానం. నే నలా వెళ్ళి ఒక గంటలో తిరిగొచ్చేస్తాను" అంటూ స్టేషన్ కెళ్ళాడు, అవేళ్టికి సీట్లు కాని, బెర్త్ లు కాని లేవు. సిటీ బస్సెక్కి బస్టాండు కెళ్ళాడు. రేట్లు పెరిగిన పుణ్యమా అని అది ఖాళీ గానే ఉంది. సీట్స్ రిజర్వేషన్ అయిపోయిం తరవాత బయట కొచ్చాడు. రోడ్డెక్కగానే భుజం మీద చెయ్యి పడింది.

"హల్లో, సత్యనారాయణా! ఏంటి . . నువ్వు. . . ఇక్కడ. . .'

ఎవరా అని ఆశ్చర్యపోతూ వెనక్కి తిరిగాడు యణబాబు. నారాయణరావు. బి. ఎ. క్లాస్‌మేటు— హైదరాబాదులో సెక్రెటేరియట్‌లో పని అని తెలుసే కాని తనెప్పుడూ కలుసుకో లేదు.

"హల్లో, నారాయణా! కులాసానా?"

"నేను కులాసానే కాని ఎప్పు డూడిపడ్డావ్. నన్ను కలుసుకోనే లేదు. రా, మా ఇంటికి పోదాం. దగ్గిరేలే."

భార్య హోటల్లో ఉందని, సీట్స్ రిజర్వేషన్ అయిందని చెప్పినా కాని వినకుండా ఇంటికి కాఫీ కని లాక్కు పోయాడు.

నారాయణరావు ప్రఖ్యాత రచయిత. నవల్సు, కథలు కోకొల్లలుగా రాశాడు. మంచి పేరున్న వాడు సాహిత్య రంగంలో. అప్పుడప్పుడు సినిమాలకికూడా సంభాషణలు రాస్తుంటాడు.

"రాజీ! చూడు—నేను చెబుతుంటానే సత్యనారాయణ—అని, అతనే ఇతను. అర్జెంటుగా రెండు కాఫీలు పట్రా." ఆమె నమస్కారం చేసి లోపలి కెళ్ళిపోయింది.

"ఎలా ఉంది నీ రచనా వ్యాసంగం?" యణబాబడిగాడు.

"ఏదో ఫరవాలేదు. భుక్తికి లోటు లేదు. బాగానే గడుస్తూంది." జవా బిచ్చాడు.

కాఫీ లొచ్చాయి. "రాజీ! మా అమ్మవాళ్ళని రెండువారాల్లో వచ్చేయమని రాయి. డబ్బు రాంబాబు పంపుతానన్నాడు. కానీ ఒకటి—అలసిచ్చే రెండు మూడు రోజుల్లోనే సౌఖ్యమైనంతవరకూ సర్దు. లేకపోతే తర్వాత ఇబ్బందవుతుంది. అన్నీ చూపించడానికి ప్రస్తుతం నా దగ్గిర కొంత పైకం ఉంది లే. పంపేం ఇదవకు" అన్నాడు నారాయణ భార్యతో.

"అలాగే" అంటూ ఆమె కప్పులు తీసుకుని లోపల కెళ్ళింది.

"సారీ, సత్యం! నీ ఎదురుగానే మాట్లాడేశాను. క్లోజు ఫ్రెండువన్న ఇదితో పెద్ద తేడా ఫీలవలేదు. రకరకాల ఇబ్బందులూ, మొహమాటాలు" అన్నాడు.

"మరి నారాయణా! నాకో సందేహం. మీ ఇద్దరూ మాట్లాడుకోవడం బట్టి చూస్తే, చదివే దానికి దీనికి తేడా కనిపిస్తుంది. మాటల్లో కూడా తేడా ఉంది. మరి నవలల్లో, కథల్లో, సినిమాల్లో ఉపమానాలతో మాట్లాడినట్టుండదా?"

"సత్యం! ఇది జీవితం. పైత్యంగా మాట్లాడితే పసరు కక్కుకోవాలి. ఇక మాటలు, సన్నివేశాలు అంటావా—అవి నిజ జీవితంలో కొంచెం కూడా తొంగి చూడవు. అయితే అలా రాయడం ఎందుకంటావు. మనం మాట్లాడుకునే భాష, సందర్భాలు, స్థలాలు — ఇవే అక్కడ కూడా ఉంటే ఇక అవి ఎవరు చూస్తారు. పని చేసి అలసి పోయిన మనసులకి, శరీరాలకి వూహా జగత్తులోకి, రంగురంగుల వలయంలోకి కాస్సేపు అయినా తీసుకెళితేనే హాయి. మాటలు సహజత్వానికి దూరంగా ఉండి, మోతాదు మించి ఉంటేనే ప్రేక్షకులకి, చదువరులకి తృప్తి. అంతేగాని ఇది జీవితం, నాయనా. ప్రేయసీ, ప్రియాతమా అంటూ పెనిమిటీ భార్యలు చెట్టాపట్టాలేసుకుని తిరుగుతూ ఉంటే నోటికి ముద్ద వెళ్ళదు, తెల్సా?"

కాసేపు పిచ్చాపాటీ మాట్లాడిం తర్వాత వాళ్ళిద్దరి దగ్గరా సెలవు తీసుకుని బయలు దేరాడు యణబాబు. ఇనిప్పటి వరకు ఏదో మిథ్యలో, వూహా జగత్తులో ఉండిపోయాడు. అవి పరిమితం. జీవితంలోకి వస్తే ఎబ్బెట్టుగా ఉంటుంది. అనవసరంగా లేనిపోని చేష్టలతోనూ, మాటలతోనూ తన అమ్మణ్ణిని ఎంత కష్టపెట్టాడు! యణబాబు మనస్సులో నుంచి ఏవేవో తెరలు నెమ్మది నెమ్మదిగా విచ్చుకొంటున్నాయి. గయలో బుద్ధదేవుడిలా ఉన్నాడు. జ్ఞానిలా ఉన్నాడు.

● ● ●

రాత్రంతా ప్రయాణం చేసి, తొమ్మిది గంటలకి నీరసంగా, నీర్సంగా ఉన్నా, తప్పనిసరై ఆఫీసుకి బయల్దేరాడు.

"అమ్మణ్ణీ, నే వెళ్తున్నా, వీధి తలుపేసుకో." అరిచాడు.

"ఆఁ ఆఁ అట్లాగే" అంటూ అమ్మణ్ణి కొంగు తుడుచుకుంటూ పరుగెత్తుకొచ్చి, "ఏమండీ! సాయంకాలం తొరగా వచ్చేయండి. మీ కోసం వేచి వేచి కళ్ళు కాయలై పోతున్నాయి. సాయంకాలం గుడికి వెళదాం మనిద్దరం. కలకాలం చలకా గోరింక ల్లా ఉండేలా చేయమని ఆ భగవంతుణ్ణి ప్రార్థించి, మీరే జన్మజన్మలకు నా ప్రత్యక్ష దైవంలా ఉండాలని, మీ పాదసేవ చేసే భాగ్యం. . . ."

యణబాబుకి అడుగు ముందుకి పడక, గొంతులో కసరు వెక్కాయి కసకసా పడి.! *